



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2016-2017 yılı akademik dönemde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından başlatılan 100/2000 YÖK Doktora Bursu Programı, ülkemizin gelecek on yılda ihtiyaç duyacağı 100 öncelikli alanda 2000 doktora öğrencisine burs vermeyi ve nitelikli doktoralı insan kaynağı oluşturma hedefiyle sunuldu. Proje, YÖK'ün "Yeni YÖK" misyonu ile Dünyadaki benzer örneklerden hareketle ortaya koyduğu ana projelerden biri olarak gösterildi. "Türkiye'nin prestij projesi" ve "geleceğin bilim hayatını şekillendirecek, üniversitelerimize sıçrama yaptıracak bir proje" olarak nitelendirildi. Yetmiş doktoralı insan kaynağının akademide, kamunun ve özel sektörün ihtiyaç duyduğu alanlarda istihdam edileceği ortaya konuldu.

Ancak büyük beklenti ve hedeflerle başlatılan ve aradan geçen altı yılın sonunda doktora öğrencilerinin Programa dahil edilmelerinden istihdamlarına, belirlenen stratejik alanlardan üniversitelerin ihtiyaç duyduğu nitelikli araştırmacıların yetiştirilmesine ve ülkenin kalkınmasına katkı sunmaları noktasında ciddi plansızlıkların olduğu, Programın ve mezunların etkin bir izleniminin yapılmadığı ortaya çıkmıştır.

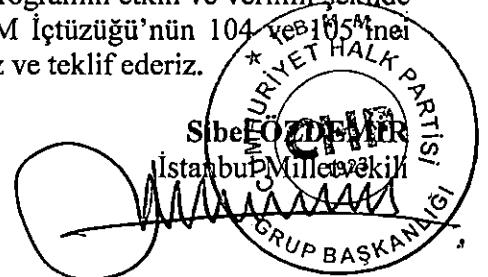
100/2000 YÖK Doktora araştırmacıları, laboratuvarlarda ve sahalarda birçok tehlikeli madde ve koşula maruz kalmasına rağmen sigortasız tam zamanlı çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Doktora eğitimi boyunca tam zamanlı devam şartı aranmasına rağmen program kapsamında sağlık sigortaları yapılmamaktadır. Ayrıca YÖK'ün araştırmacılara sunduğu tam zamanlı devam koşulu, üniversiteler tarafından "verilen her işi yapma zorunluluğu" olarak algılandığı için, bu program kapsamındaki araştırmacılar sınav gözetmenliğinden ders vermeye çeşitli işlerde görevlendirilmekte, bu araştırmacılara kadrolu araştırma görevlileriyle aynı şekilde sorumluluk yüklenmektedir.

Geçmiş dönem YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç, YÖK 100/2000 Projesini, "Geleceğin bilim hayatını şekillendirecek, üniversitelerimize bir sıçrama yaptıracak bir proje" olarak nitelendirmiş ve "Bu insan kaynaklarının istihdamı ise sadece akademiye yönelik olmayıp, özellikle kamunun ve özel sektörün de gelişimi odaklı süreçlerine de yönelik olacak" demiştir. Bunun yanında, "100/2000 projesindeki araştırmacılara tatminkâr düzeyde burs verilecektir" teminatında bulunmuş ancak aradan geçen sürede burs miktarı asgari ücretin yarısının dahi altında kalmıştır. Burslar asgari ücretin yarısından daha az miktarlarda kalırken, burs aldıkları süre boyunca sigorta giriş kayıtları yapılamamakta ve mezunların önemli bir bölümü ise istihdam dışı ve âtıl kalmış durumdadır.

100/2000 Doktora Burs Programı kapsamında verilecek aylık burs tutarı, 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanuna göre doktora öğrencilerine ödenmekte olan aylık burs tutarı %50 artırımlı tutarını geçmemek üzere YÖK Yürütme Kurulunca belirlenmektedir. Başlangıçta öğrencilere verilen burs miktarı 2.450 liraydı ve 1.404 lira olan asgari ücretin oldukça üzerindeydi. 2022 yılı için belirlenen ve bugün için de geçerli olan burs miktarları 3.825 liradır. Doktora öğrencilerine ödenen burs miktarı 8.507 lira olan bugünkü asgari ücretin çok altında kalmıştır.

YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, 100/2000 YÖK Doktora Burs Programı kapsamında 2017'den itibaren desteklenen öğrencilerden 2.473'ünün eğitimine burslu devam ettiği, 1.316'sının süresi dolduğu için bursunun kesildiği, burs almadan eğitimlerine devam ettiği, bugüne kadar 515 mezunun verildiği ve 191'inin SGK kaydına rastlanmadığı bilgisini paylaşmıştır. Bu tablo, programın uygulama başarısız kaldığını ortaya koymaktadır. "100/2000 Programında öğrencilerini sadece mali olarak desteklemekle kalmayacağız, bu öğrencilerin eğitimlerini ve ileriki yıllarda başarılarını takip edeceğiz" denilmesine rağmen bu takibin yapılmadığı görülmektedir.

100/2000 YÖK Doktora Burs Programı araştırmacılarının eğitim ve görev yapma süreçleri, özlük hakları, öncelikli stratejik alanlarda güvenceli istihdam edilmeleri konularında yaşanan sorunların, Programın altı yıllık uygulama sürecinin tüm boyutlarıyla ortaya konulması, ihtiyaç duyulan yasal düzenlemelerin belirlenmesi ve Programın amacına uygun, ülkenin kalkınmasına, üniversitelerin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağı planlamasının yapılması ve Programın etkin ve verimli şekilde yürütülmesinin sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine göre bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.





3901

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Cemal İNCEER	Pekiridyı Mu.	Cemal İnceer
Utku Gökçöz	Estizelir Mu.	Utku Gökçöz
Ahmet KAYA	Trabzon Mu.	Ahmet Kaya
Yıldırım KAYA	Ankara Mu.	Yıldırım Kaya
Yusuf Emre	İstanbul Mu.	Yusuf Emre
Gesim Osman Budak	Anıalya Mu.	Gesim Osman Budak
HLAŞ KARASU	Sivas My	HLAŞ Karasu
İbrahim KABOĞLU	İst. mu.	İbrahim Kaboğlu
Nurhanat Altınay Koyunlu	Bursa mu	Nurhanat Altınay Koyunlu
Ar. Burak Erbay	Moğla My.	Ar. Burak Erbay
Veli ARBABA	Malatya Mu.	Veli Arbab
Serhat Yerlik	İst. Mu.	Serhat Yerlik
Orhanth Güner	Adana Mu.	Orhanth Güner
Gökten ZEYBEK	İstanbul Milletvekili	Gökten Zeybek
Neslihan HANCIÖZ	Samsun Mu.	Neslihan Hancıöz
Fikri Aydın	Bursa Mu.	Fikri Aydın
Ali Fozil KASAP	Kütahya Mu.	Ali Fozil Kasap
İRTAN KARAN	Bartın Mu.	İrtan Karan
Ömer Fethi GÜZER	Niğde Milletvekili	Ömer Fethi Güzer
Mahir POÇAT	İzmir My	Mahir Poçat
Ayhan BAKUT	Adana mu	Ayhan Bakut
Ali Keven	40 ZG-A7	Ali Keven

Ar. Burcu Köksal Afyonkarahisar

